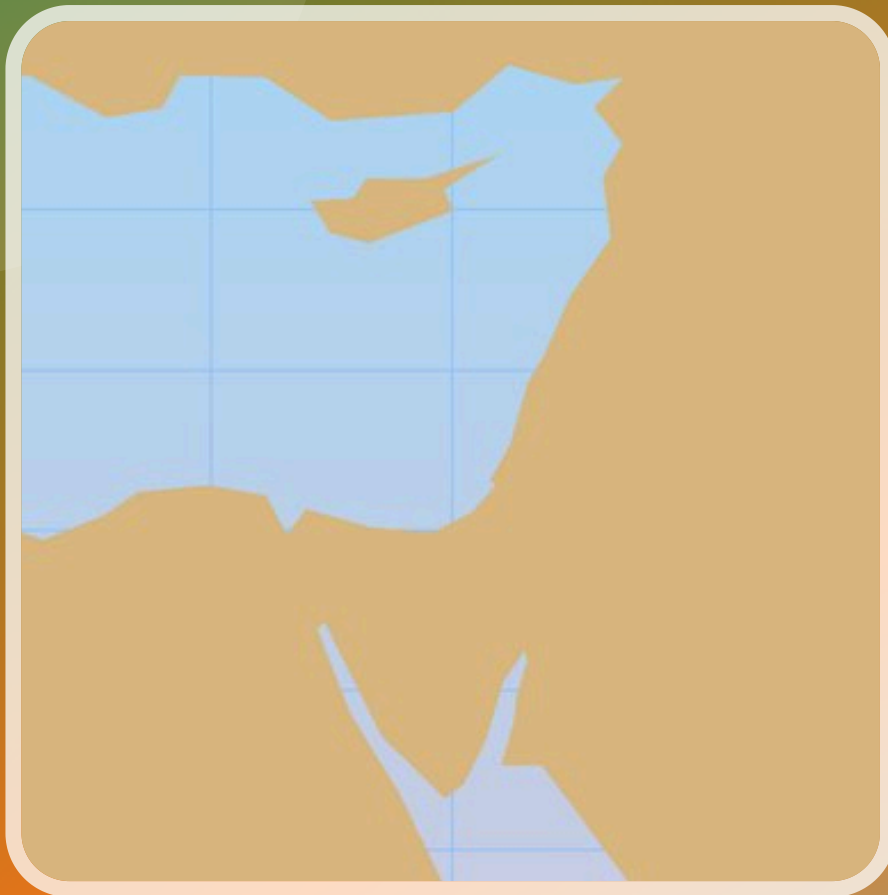

חברת עבודה

גאוגרפיה

ישראל – אדם, חברה וסביבה • כיתה ט'

תוכן העניינים

2	מבוא
4	פרק 1: ישראל במזרח התיכון: מיקום וגבולות
6	פרק 2: מערכות הנוף בישראל
8	פרק 3: האקלים בישראל
10	פרק 4: משק המים בישראל: אתגרים וניהול
13	פרק 5: אוכלוסיית ישראל: מאפיינים ותפרוסת
15	פרק 6: יישובים בישראל: עיר וכפר
17	פרק 7: כלכלת ישראל וענפי המשק
19	פרק 8: תשתיות: תחבורה, אנרגיה ותקשורת
21	פרק 9: סביבה וקיימות: שטחים פתוחים
24	פרק 10: אתגרי סביבה בישראל
26	חזרה – מה למדנו?

מבוא

שלום לתלמידות ולתלמידי כיתה ט'!

השנה נלמד להכיר את ארץ ישראל לעומק: את מיקומה וגבולותיה במזרח התיכון, את מערכות הנוף והאקלים, את משק המים – משאב במחסור, את האוכלוסייה והיישובים, את הכלכלה והתשתיות, ואת אתגרי הסביבה והקיימות שעומדים לפנינו.

איך החוברת בנויה? כל פרק פותח בדף סיכום עם 📖 הסבר קצר וטבלאות, 💡 פינת «זכרו!» עם טיפ חשוב, ✍️ דוגמה פתורה צעד אחר צעד, ואחריהם 📝 תרגול מגוון: השלמה, התאמה, «נכון / לא נכון» עם תיקון, מיון, טבלאות ושאלות פתוחות קצרות. בסוף החוברת יש פרק 🔄 «חזרה – מה למדנו?». התשובות נמצאות במחון נפרד.

מקורות חומר הלמידה: תוכנית הלימודים לכיתה ט' «ישראל – אדם, חבר וסביבה» (משרד החינוך); נתונים מקורבים לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רשות המים, השירות המטאורולוגי

והמשרד להגנת הסביבה; מפה בשער: Natural Earth (נחלת הכלל). כל הטקסטים נכתבו במיוחד
לחוברת זו. בהצלחה!

ישראל במזרח התיכון: מיקום וגבולות

פרק 1

מיקום וגודל

1. דרום-מערב אסיה, חוף מזרחי של הים התיכון.
2. מפגש אסיה, אפריקה ואירופה – גשר יבשתי.
3. אורך כ-470 ק"מ; רוחב צר ביותר כ-15 ק"מ.

שכנים וגבולות

שכנה	כיוון	הערה
לבנון	צפון	–
סוריה	צפון-מזרח	–
ירדן	מזרח	שלום 1994; גבול לאורך הירדן והערבה
מצרים	דרום-מערב	שלום 1979; קו ישר בנגב

זכרו! כשמתארים מיקום, השתמשו גם ביבשה ובים ("חוף מזרחי של הים התיכון") וגם בשכנים.

דוגמה פתורה: במפה בקנה מידה 1:1,000,000 אורך ישראל הוא 47 ס"מ. מה האורך

במציאות?

1. 1 ס"מ במפה = 1,000,000 ס"מ = 10 ק"מ.

2. $47 \times 10 = 470$.

3. האורך: 470 ק"מ.

התשובה: 470 ק"מ

1 התאימו מושג להסבר.

טור א

1. גבול טבעי

2. גבול מלאכותי

3. גשר יבשתי

4. מפרץ אילת

טור ב

☐ שטח שמחבר בין יבשות

☐ עובר לאורך תופעת טבע

☐ נקבע בהסכם ומסומן בקו

☐ היציאה של ישראל לים סוף

2 השלימו.

1948 | 15 | 1994

א. הסכם השלום עם ירדן נחתם בשנת _____.

ב. הרוחב הצר ביותר של ישראל הוא כ- _____ ק"מ.

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. גבול ישראל-מצרים בנגב הוא ברובו קו ישר.	☐	☐	
ב. החרמון נמצא בדרום ישראל.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. באיזה חוף של הים התיכון נמצאת ישראל?

○ המזרחי ○ הצפוני ○ המערבי

5 איך הסכם שלום עם מדינה שכנה יכול להשפיע על הכלכלה באזור הגבול? כתבו שתי השפעות.

מערכות הנוף בישראל

פרק 2

האזורים

אזור	סלע	דוגמה
מישור החוף	כורכר, חול	השרון, גוש דן
ההר	גיר, דולומיט	גליל, כרמל, יהודה
בקע הירדן	משקעים בשבר	כנרת, ים המלח, ערבה
רמת הגולן	בזלת	הרי געש כבויים
הנגב	גיר, אבן חול	מכתש רמון

זכרו

- הבקע נוצר מתנועת הלוחות.
- ים המלח – הנמוך בעולם, כ-430 מ' מתחת לפני הים.

זכרו! בתיאור אזור נוף כתבו שלושה דברים: איפה הוא, ממה הוא בנוי (סלע), ואיך הוא נראה (גובה, צורה).

דוגמה פתורה: הר מירון בגובה 1,200 מ' וים המלח בגובה -430 מ'. מה הפרש הגובה?

- מחסרים: $1,200 - (-430)$.
- חיסור של מספר שלילי = חיבור.
- $1,200 + 430 = 1,630$.

התשובה: 1,630 מ'

1 התאימו מקום לתיאור.

טור א

1. מכתש רמון

2. ים המלח

3. עמק יזרעאל

4. רמת הגולן

טור ב

☐ עמק פורה בין הרים

☐ רמה של בזלת

☐ עמק סגור שנוצר מסחיפה

☐ המקום הנמוך ביותר ביבשה

2 השלימו.

430 | ואדיות | 1,200

א. ים המלח נמצא כ- _____ מ' מתחת לפני הים.

ב. הנחלים היבשים בנגב נקראים _____.

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. הערבה היא חלק מבקע הירדן.	☐	☐	
ב. עמק החולה נמצא בנגב.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. איזה אזור נמצא בין מישור החוף לבקע הירדן?

○ אזור ההר ○ הנגב ○ רמת הגולן

5 בחרו אזור נוף אחד ותארו אותו לפי שלושת הסעיפים: מיקום, סלע ומראה.

האקלים בישראל

פרק 3

שני אקלימים

מזברי	ים תיכוני	
נגב, ערבה, בקע	צפון ומרכז	איפה
פחות מ-200 מ"מ	400-1,000 מ"מ	גשם
יבש רוב השנה	קיץ יבש, חורף גשום	עונות

גורמי הגשם

1. מרחק מהים (העננים ממערב).
2. גובה - בהרים יותר גשם.
3. קו רוחב - בצפון יותר גשם.
4. צל גשם - מזרחית להרים.

זכרו! גשם בישראל: ככל שהולכים דרומה ומזרחה - פחות. ככל שעולים בהר - יותר.

דוגמה פתורה: בחודשים נובמבר-מרץ ירדו 120, 140, 130, 90, 70 מ"מ. מה הממוצע

לחודש?

1. מחברים: $120+140+130+90+70 = 550$.

2. מחלקים ב-5 חודשים.

3. $550 \div 5 = 110$.

התשובה: 110 מ"מ לחודש

1 התאימו מושג להסבר.

טור א

1. שקע ברומטרי

2. שרב

3. צל גשם

4. בריזה

טור ב

☐ לחץ נמוך שמביא גשם

☐ אזור יבש מאחורי הרים

☐ חום ויובש עם רוח מזרחית

☐ רוח מהים ביום

2 השלימו.

800 | חורף | 30

א. בגליל העליון יורדים מעל _____ מ"מ בשנה.

ב. עונת הגשמים בישראל היא ה _____.

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. ישראל נמצאת באזור מעבר בין שני אקלימים.	☐	☐	
ב. השרב מגיע בדרך כלל עם רוח מערבית מהים.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. מאיזה כיוון מגיעים רוב העננים בחורף?

○ ממערב ○ ממזרח ○ מדרום

5 חקלאי מתלבט: לגדל חיטה בלי השקיה בצפון הנגב או בעמק יזרעאל. מה תמליצו? נמקו בעזרת אקלים.

פרק 4 משק המים בישראל: אתגרים וניהול

האתגר

- 1. מים בצפון – צרכנים במרכז ובדרום.
- 2. בצורות ושנים משתנות.
- 3. ביקוש גדל: אוכלוסייה ורמת חיים.

הניהול והפתרונות

מה הוא עושה	כלי
מעביר מים מהכנרת דרומה	המוביל הארצי (1964)
המים רכוש הציבור; המדינה מנהלת	חוק המים (1959)
מי שתייה ממי ים	התפלה
ביוב מטוהר לחקלאות	מים מושבים

זכרו! בשאלה על משק המים חשבו על שני צדדים: היצע (כמה מים יש) וביקוש (כמה צורכים).

דוגמה פתורה: משפחה של 4 צורכת 100 ליטר לאדם ליום. כמה מ"ק בחודש (30 יום)?

- 1. $4 \times 100 = 400$ ליטר ליום.
 - 2. $400 \times 30 = 12,000$ ליטר.
 - 3. 1 מ"ק = 1,000 ליטר $\rightarrow$ 12 מ"ק.
- התשובה:** 12 מ"ק בחודש

1 התאימו מושג להסבר.

טור א

1. המוביל הארצי

2. חוק המים

3. הקו האדום

4. מקורות

טור ב

☐ מפלס שמתחתיו אסור לשאוב

☐ החברה שמפעילה את הובלת המים

☐ מערכת שמובילה מים מהכנרת דרומה

☐ המים הם רכוש הציבור

2 השלימו.

1959 | חיסכון | בזבז

א. חוק המים נחקק בשנת _____.

ב. מחיר מים גבוה מעודד _____.

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. היום המוביל הארצי יכול להזרים מים גם חזרה לכנרת.	☐	☐	
ב. מים הם משאב שאין צורך לשתף בו פעולה עם השכנים.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. מה מקור רוב מי השתייה בישראל היום?

○ מתקני התפלה ○ מי גשם שנאספים בגגות ○ נהר הירדן

מהן.

מקום לכתיבה, לסיכום אישי ולתרגול נוסף

אוכלוסיית ישראל: מאפיינים ותפרוסת

פרק 5

גידול

1. 1948: כ-800 אלף; היום: כ-10 מיליון.
2. מקורות: ריבוי טבעי + עלייה.
3. גלי עלייה: שנות ה-50, שנות ה-90, אתיופיה.

הרכב ותפרוסת

נושא	עובדה
קבוצות	כ-73% יהודים, כ-21% ערבים
גילים	מבנה צעיר יחסית
צפוף	גוש דן, חיפה, ירושלים
דליל	הנגב - כ-8% מהתושבים

זכרו! גידול אוכלוסייה = ריבוי טבעי + מאזן הגירה (עלייה פחות ירידה).

דוגמה פתורה: האוכלוסייה גדלה מ-9.0 מיליון ל-9.18 מיליון בשנה. מה אחוז הגידול?

1. הגידול: $9.18 - 9.0 = 0.18$ מיליון.

2. $0.18 \div 9.0 = 0.02$.

3. $0.02 = 2\%$.

התשובה: 2%

1 התאימו מושג להסבר.

טור א

1. ריבוי טבעי

2. עלייה

3. תפרוסת

4. צפיפות

טור ב

מספר תושבים לקמ"ר ☐

נולדים פחות נפטרים ☐

האופן שבו התושבים מפוזרים ☐

הגירה של יהודים לישראל ☐

2 השלימו.

73 | 8 | 50

א. כ- _____ % מתושבי ישראל יהודים.

ב. בנגב גרים רק כ- _____ % מהתושבים.

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. בתוך האוכלוסייה הערבית יש מוסלמים, נוצרים ודרוזים.	☐	☐	
ב. האוכלוסייה בישראל לא השתנתה מאז 1948.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. מה מאפיין את מבנה הגילים בישראל?

- צעיר יחסית, הרבה ילדים ○ רוב התושבים מבוגרים ○ כמעט אין ילדים

5 הממשלה רוצה שיותר אנשים יגורו בנגב. הציעו שני צעדים ונמקו אחד מהם.

יישובים בישראל: עיר וכפר

פרק 6

צורות יישוב

דוגמה	מאפיין	צורה
דגניה (1910)	שיתופי	קיבוץ
נהלל (1921)	משק משפחתי	מושב
דימונה	פריפריה, שנות ה-50	עיירת פיתוח
רהט	מעבר מנוודות	עיר בדואית

עיר ומטרופולין

- כ-90% מהתושבים עירוניים.
- 4 מטרופולינים: ת"א, ירושלים, חיפה, באר שבע.
- פערי מרכז-פריפריה.

זכרו! כדי להבחין בין קיבוץ למושב שאלו: מי מחזיק במשק – הקהילה כולה (קיבוץ) או כל משפחה (מושב)?

דוגמה פתורה: במטרופולין גרים 4 מיליון, מתוכם 0.5 מיליון בעיר המרכזית. כמה אחוזים גרים בעיר המרכזית?

- $0.5 \div 4 = 0.125$
- $0.125 = 12.5\%$
- כלומר רוב התושבים גרים מסביב לעיר.

התשובה: 12.5%

1 התאימו צורת יישוב לתיאור.

טור א

1. קיבוץ

2. מושב

3. עיירת פיתוח

4. מטרופולין

טור ב

☐ משק משפחתי ושיתוף בשירותים

☐ קהילה שיתופית

☐ עיר מרכזית וערים סביבה

☐ הוקמה בפריפריה בשנות ה-50

2 השלימו.

1910 | ארבעה | שניים

א. הקיבוץ הראשון הוקם בשנת _____.

ב. בישראל _____ מטרופולינים.

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. באר שבע היא מרכז מטרופולין בדרום.	☐	☐	
ב. פערי מרכז-פריפריה פירושם שבפריפריה יש יותר הזדמנויות.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. איזו מהערים הבאות היא עיירת פיתוח?

○ דימונה ○ תל אביב ○ ירושלים

5 הציעו שתי דרכים לצמצם את הפער בין המרכז לפריפריה, ונמקו אחת מהן.

כלכלת ישראל וענפי המשק

פרק 7

מגזרי המשק

מגזר	תחום	דוגמה
ראשוני	מהטבע	חקלאות, כרייה
שניוני	ייצור	תעשייה, הייטק, בנייה
שלישוני	שירותים	מסחר, חינוך, תיירות

מגמות

- מעבר מחקלאות ותעשייה מסורתית לעתירת ידע.
- רוב העובדים בשירותים.
- הייטק מרוכז במרכז – פער מול הפריפריה.

זכרו! כדי לסווג ענף שאלו: האם הוא לוקח מהטבע (ראשוני), מייצר (שניוני) או נותן שירות (שלישוני)?

דוגמה פתורה: במדינה 4 מיליון עובדים; 3.2 מיליון בשירותים. כמה אחוזים בשירותים?

- $3.2 \div 4 = 0.8$
- $0.8 = 80\%$
- רוב גדול בשירותים.

התשובה: 80%

1 התאימו מושג להסבר.

טור א

1. מגזר ראשוני

2. מגזר שניוני

3. מגזר שלישוני

4. ייצוא

טור ב

מתן שירותים ☐

עיבוד חומרים למוצרים ☐

מכירת מוצרים לחו"ל ☐

הפקת חומרים מהטבע ☐

2 השלימו.

מרכזי | קדושים | שוליים

א. בעבר החקלאות הייתה ענף _____ בישראל.

ב. תיירים רבים מגיעים לירושלים בגלל האתרים ה _____ .

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. מכשור רפואי ותרופות הם חלק מהתעשייה עתירת הידע.	☐	☐	
ב. מסחר שייך למגזר הראשוני.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. איזה ענף שייך למגזר הראשוני?

○ כרייה ○ בנקאות ○ בנייה

5 עיר בפריפריה מתלבטת: מפעל מסורתי גדול או פארק הייטק קטן. מה תמליצו? נמקו.

תשתיות: תחבורה, אנרגיה ותקשורת

פרק 8

סוגי תשתיות

סוג	דוגמאות בישראל
תחבורה	כביש 6, רכבת ישראל, רכבת קלה
נמלים	חיפה, אשדוד, אילת; נתב"ג, רמון
אנרגיה	תחנות כוח בגז, שדות סולאריים
תקשורת	סיבים אופטיים, סלולר

אתגרים

- גודש תחבורתי וזיהום.
- ישראל «אי» – תלות בים ובאוויר.
- מעבר לאנרגיה נקייה יותר.

זכרו! כשבוחנים תשתית, שאלו: את מי היא משרתת, מה היא עולה, ומה היא עושה לסביבה?

דוגמה פתורה: רכבת עוברת 90 ק"מ ב-45 דקות. מה מהירותה הממוצעת בקמ"ש?

- 45 דקות = 0.75 שעה.
 - $90 \div 0.75 = 120$.
 - המהירות: 120 קמ"ש.
- התשובה:** 120 קמ"ש

1 התאימו מקום לתפקיד.

טור א

1. נמל חיפה

2. נמל אילת

3. נתב"ג

4. נמל רמון

טור ב

☐ יציאה לים סוף ולמזרח אסיה

☐ נמל התעופה הראשי

☐ נמל תעופה ליד אילת

☐ נמל סחורות בצפון

2 השלימו.

תשתיות | מופסק | גדל

א. מערכות שעליהן נשענת הכלכלה נקראות _____.

ב. החשמל מפחם בישראל הולך ו _____.

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. תקשורת מהירה מאפשרת עבודה מרחוק.	☐	☐	
ב. גודש תחבורתי קיים רק בנגב.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. איזה אמצעי מוביל את רוב הסחורות לישראל?

○ אוניות ○ משאיות מהשכנים ○ מטוסים בלבד

5 תכננו לבית הספר שלכם יום «בלי מכונית». כתבו שתי פעולות ומה הן ישפרו.

סביבה וקיימות: שטחים פתוחים

פרק 9

הבעיה

- 1. מדינה קטנה, צפופה, שגדלה מהר.
- 2. תחרות על הקרקע ← פגיעה בשטחים פתוחים.

הפתרונות

דוגמה	כלי
בנייה לגובה, התחדשות עירונית	פיתוח בר-קיימא
שמורות טבע, גנים לאומיים, יערות	שמירה
חוק שמירת הסביבה החופית	חקיקה
אגמון החולה, נחל הירקון	שיקום

זכרו! בשאלת קיימות כתבו תמיד את שלושת התחומים: מה זה נותן לכלכלה, לחברה ולסביבה.

דוגמה פתורה: על דונם אחד בונים 4 בתים צמודי קרקע, או בניין עם 40 דירות. כמה דונם נחסוך לבניית 40 דירות?

- 1. צמודי קרקע: $40 \div 4 = 10$ דונם.
- 2. בניין: דונם אחד.
- 3. החיסכון: $10 - 1 = 9$ דונם.

התשובה: 9 דונם

1 התאימו מושג להסבר.

טור א

1. פיתוח בר-קיימא

2. שטח פתוח

3. מגוון ביולוגי

4. התחדשות עירונית

טור ב

☐ פיתוח ששומר גם לדורות הבאים

☐ מגוון צמחים ובעלי חיים

☐ שטח לא בנוי

☐ בנייה מחדש בשכונות ותיקות

2 השלימו.

יערות | חופית | עירונית

א. קק"ל מטפחת בעיקר .

ב. החוק שמגן על חופי הים נקרא חוק שמירת הסביבה ה .

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. תכנון מראש עוזר להחליט איפה בונים ואיפה שומרים.	☐	☐	
ב. שמורת טבע היא שטח שמותר לבנות בו בחופשיות.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. איזו פעולה היא דוגמה לפיתוח בר-קיימא?

○ התחדשות עירונית במקום בנייה על שדות

○ כריתת יער לבניית קניון

○ הטמנת כל הפסולת

5

אתגרי סביבה בישראל

פרק 10

האתגרים

אתגר	מקור	פתרון
זיהום אוויר	תחבורה, תחנות כוח	תחבורה ציבורית, אנרגיה נקייה
פסולת	צריכה	הפחתה ← שימוש חוזר ← מיחזור
ים המלח	שאיבת הירדן, מפעלים	הזרמת מים, חיסכון
שינוי אקלים	גזי חממה	הפחתה + הסתגלות

זכרו

1. כל אחד יכול לעזור: לחסוך, למחזר, לנסוע בתחבורה ציבורית.

זכרו! לכל אתגר סביבה שאלו: מה המקור? מי נפגע? מה הפתרון – ומי צריך לבצע אותו?

דוגמה פתורה: משפחה של 5 מייצרת 1.7 ק"ג לאדם ביום. כמה ק"ג פסולת בשבוע?

1. $8.5 = 1.7 \times 5$ ק"ג ביום.

2. $59.5 = 8.5 \times 7$.

3. כמעט 60 ק"ג בשבוע.

התשובה: 59.5 ק"ג

1 התאימו מושג להסבר.

טור א

1. אתר הטמנה

2. בולען

3. דיג יתר

4. הסתגלות

טור ב

☐ מקום שקוברים בו פסולת

☐ דיג מהיר יותר מקצב התחדשות הדגים

☐ היערכות לשינוי האקלים

☐ בור שנפער ליד ים המלח

2 השלימו.

1.7 | חיפה | אשדוד

א. כל תושב מייצר כ- _____ ק"ג פסולת ביום.

ב. אזור תעשייה מזהם מוכר בצפון: מפרץ _____.

3 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. פסולת פלסטיק בים פוגעת בבעלי חיים ימיים.	☐	☐	
ב. זיהום אוויר לא משפיע על הבריאות.	☐	☐	

4 בחרו את התשובה הנכונה.

א. איזה צעד מפחית זיהום אוויר מתחבורה?

- נסיעה ברכבת ○ נסיעה לבד ברכב פרטי ○ קניית רכב גדול יותר

5 כתבו מכתב קצר (שני משפטים) לראש העירייה: אתגר סביבה אחד בעיר שלכם ופתרון שאתם מציעים.

מקום לכתיבה, לסיכום אישי ולתרגול נוסף

חזרה – מה למדנו?

1 חזרה: השלימו בעזרת מחסן המילים.

מזרחי | ים המלח | מוביל הארצי | מושב | בר-קיימא | קיבוץ

- א. ישראל שוכנת בחוף ה _____ של הים התיכון.
- ב. המקום הנמוך ביותר ביבשה: _____.
- ג. מערכת שמעבירה מים מהכנרת דרומה: ה _____.
- ד. יישוב שבו לכל משפחה משק משלה: _____.
- ה. פיתוח שדואג גם לדורות הבאים: פיתוח _____.

2 חזרה: התאימו מושג להסבר.

טור א

טור ב

1. צל גשם

שירותים ☐

2. ריבוי טבעי

בור שנפער ליד ים המלח ☐

3. מטרופולין

עיר מרכזית וערים סביבה ☐

4. מגזר שלישוני

אזור יבש מאחורי הרים ☐

5. בולען

נולדים פחות נפטרים ☐

3 חזרה: נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. בדרום ישראל יורד יותר גשם מאשר בצפון.	☐	☐	
ב. רוב תושבי ישראל גרים בערים.	☐	☐	
ג. רוב הסחורות מגיעות לישראל דרך הנמלים.	☐	☐	
ד. מיחזור עדיף על הפחתת פסולת.	☐	☐	

4 חזרה: מיינו לפי הנושא.

כורכר	חוק המים	עיירת פיתוח	רכבת קלה	שמורת טבע	שרב
נוף ואקלים	אדם ויישובים	סביבה ומשאבים			

5 חזרה: בחרו אזור אחד בישראל (למשל הנגב או הגליל) ותארו בו קשר בין הנוף, האוכלוסייה והכלכלה.

כל הכבוד!

סיימתי את חוברת העבודה בגאוגרפיה לכיתה ט'.

חתימת המורה

שם התלמיד/ה